

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport*

Delårsrapport 2008-08-31

Vänersborgs kommun

2008-09-24

Marianne Wolmebrandt

Certifierad kommunal revisor

Kerstin Rosendahl

*connectedthinking

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Inledning	4
2.1	Bakgrund	4
2.2	Revisionsfråga	4
3	Innehåll och information i delårsrapporten	5
4	Utvecklingen i förhållande till god ekonomisk hushållning	6
4.1	God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv	6
4.1.1	Periodens resultat och ställning	6
4.1.2	Prognos per helår	7
4.1.3	Den finansiella måluppfyllelsen	7
4.2	God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv	8
4.2.1	Övergripande målavstämning och finansiell sammanfattning.....	8
4.2.2	Nämndernas verksamhetsuppföljning.....	8

1 Sammanfattning

Vi bedömer att kommunens delårsrapport i allt väsentligt redogör för periodens resultat och ställning och uppfyller kravet på rättvisande räkenskaper .

Redovisning av pensioner skall, enligt lagstiftningen, redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Detta innebär att samtliga pensionsförmåner, inklusive förpliktelser för pensionsförmåner som intjänats före 1998 skall redovisas som en ansvarsförbindelse. I likhet med föregående år har kommunen i delårsbokslutet frångått denna princip - i enlighet med budgetbeslut - och redovisar till en mindre del, motsvarande 3,3 mkr, som en avsättning i balansräkningen. Totala avsättningen uppgår därmed till 33,3 mkr. Kommunens redovisning innebär därmed ett avsteg från vad som betraktas som god redovisningssed och som baseras på följsamhet till lagstiftningens intentioner.

Delårsresultatet t o m augusti månad uppgår till 12 mkr. Prognostiserat resultat för 2008 är beräknat till 34 mkr. Detta innebär att lagstadgat balanskrav uppfylls.

Kommunfullmäktige har fastställt finansiella målsättningar som anger ambitionsnivån vad gäller den ekonomiska utvecklingen. Kommunens finansiella mål för 2008 finns angivna i delårsrapport liksom en redovisning av utfallet av måluppfyllelsen. Vänersborgs kommun uppnår två av fyra av fullmäktige bestämda finansiella mål beräknat på helårsbasis.

God ekonomisk hushållning innebär inte bara att det är balans i räkenskaperna, utan också att pengarna nyttjas på ett effektivt sätt. Det är viktigt att även verksamhetsmålen är tydliga, mätbara och utvärderingsbara. Lagförändringen om god ekonomisk hushållning 2003/04:105 innebär att det fr o m 2006 är lagkrav på att kommunen – utöver finansiella mål – även skall formulera verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning i budgeten. Målen skall följas upp i delårsrapport och årsredovisning.

Vår bedömning är att uppföljning av de kommungemensamma målen skett på ett tydligt sätt och knyts även i vissa fall till de redovisade jämförelsetalen. Vi bedömer också att i de fall målen inte har uppnåtts anges skälen därtill. Vidare kommer några av de uppsatta målen att redovisas i samband med årsredovisning 2008.

Vi anser – vad gäller de nämndsvisa redovisningarna – som angeläget att nyckeltalen på ett bättre sätt knyts samman med de ekonomiska förutsättningarna och därmed möjliggör en avstämning av huruvida god ekonomisk hushållning föreligger eller ej. I övrigt hänvisas till ytterligare kommentarer i avsnitt 4.2.2.

Utifrån våra tidigare revisionsiakttagelser har ett flertal åtgärder vidtagits under året vilket enligt vår bedömning har medfört högre informationsvärde och bättre kvalitet på delårsrapporten.

2 Inledning

Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers har på uppdrag av Vänersborgs kommuns revisorer granskat delårsrapport för 2008.

2.1 Bakgrund

Enligt kommunala redovisningslagens 9 kapitel 1 § skall kommuner ”minst en gång under räkenskapsåret upprätta särskild redovisning (delårsrapport) för verksamheten från räkenskapsårets början. Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse av verksamhet och resultat och upprättas enligt god redovisningssed.

Den 1 december 2004 ändrades kommunallagen. Ändringen fokuserar på god ekonomisk hushållning och på att öka långsiktigheten i den ekonomiska och verksamhetsmässiga planeringen. Lagen ställer krav på angivande av mål och riktlinjer i budgeten, vilka är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorernas skriftliga bedömning ska biläggas delårsrapporten.

2.2 Revisionsfråga

Bedömning av delårsrapporten skall ge svar på följande frågor:

- Är det troligt att fullmäktiges finansiella mål kommer att uppnås?
- Har verksamheten bedrivits så att fullmäktiges beslutade verksamhetsmål uppnås?
- Kommer ett balanserat resultat att uppnås vid årets slut? Om inte – finns åtgärder för att uppnå balans angivna och är de tillräckligt tydliga?

Bedömning av delårsrapporten handlar om en mera översiktlig granskning. Det huvudsakliga syftet är att ge fullmäktige ledning för den fortsatta styrningen av verksamheten så att god ekonomisk hushållning kan upprättas. Granskningen omfattar inte någon detaljkontroll av enskilda poster i delårsbokslutet.

3 Innehåll och information i delårsrapporten

Av KRL inkl förarbetena framgår, att delårsrapporten bör ges samma struktur som en årsredovisning. Delårsrapporten skall innehålla en översiktlig redogörelse för utvecklingen av kommunens verksamhet och resultat sedan föregående räkenskapsårs utgång. Upplysningar skall då lämnas om:

- Sådana förhållanden som är viktiga för bedömningen av kommunens resultat och ställning
- Sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen som har inträffat under rapportperioden eller efter dennas slut.

Delårsrapporten skall innehålla följande delar:

- Förvaltningsberättelse (översiktlig redogörelse)
- Resultaträkning
- Balansräkning
- Jämförelsetal för motsvarande period föregående år.

Utöver miniminivån (KRL 9:2) kan förvaltningsberättelsen även kompletteras med uppgift om:

- sammanställd nivå, d v s kommunen och de kommunala företagen
- periodens resultat och uppfyllelse av balanskrav
- nämndernas resultat och måluppfyllelse
- personalförhållanden
- miljöperspektiv
- drift- och investeringsredovisning under perioden
- förväntad utveckling (ekonomi och verksamhet).

Den 1 januari 2007 trädde ny lagstiftning ikraft ”lag om allmänna vattentjänster”. Lagen innebär att verksamheten skall redovisas med egen resultaträkning och balansräkning. Fördelning av gemensamma kostnader ska även framgå av redovisningen. Lagstiftningen lämnar ett stort utrymme för praxisutveckling rörande redovisningens praktiska utformning. Dessutom finns möjlighet att hantera tillfälliga och mer långsiktiga över- och underskott enligt särskilda förutsättningar som framgår av lagens förarbeten.

Revisionell bedömning

Delårsrapporten innehåller, utöver obligatoriska delar även majoriteten av dessa uppgifter.

I likhet med föregående år saknas den sammanställda redovisningen för kommunkoncernen, dock ingår de koncernmässiga åtaganden separat för respektive bolag som Vänerborg har. Vi rekommenderar att den sammanställda redovisningen rapporteras i delårsbokslutet för att öka informationsvärdet.

Resultat- och balansräkning liksom tilläggsanvisningar för Va-verksamheten har i likhet med föregående år inte upprättats i delårsbokslutet. Dessa delar ingår däremot i årsredovisningen.

4 Utvecklingen i förhållande till god ekonomisk hushållning

4.1 God ekonomisk hushållning ur ett finansiellt perspektiv

4.1.1 Periodens resultat och ställning

Resultat- och balansräkning utvisar belopp enligt nedan (siffror inom parentes avser motsvarande period föregående år):

Periodens resultat	12 mkr	(50)
Eget kapital	758 mkr	(744)
Balansomslutning	1 151 mkr	(1 076)

Kommunen redovisar för perioden 2008-01-01—2008-08-31 ett positivt resultat på 12 mkr, väsentligt lägre än för motsvarande period föregående år. Nettokostnadsandelen (kommunens nettokostnader i relation till utvecklingen av skatter och bidrag) har ökat med 4 procentenheter vid jämförelse med motsvarande period föregående år och ligger nu på 99 %.

Nämndernas resultat var negativt och uppgick till - 9 mkr vilket är en försämring jämfört med motsvarande period föregående år med 25 mkr. De största försämringarna står Barn- och ungdomsnämnden samt Samhällsbyggnadsnämnden för.

Revisionell bedömning

Vi har noterat att resultaträkningens uppställning är i enlighet med KRL 5:1. En avstämning avseende delårsrapportens resultat har gjorts gentemot grundbokföringen.

Föregående år nettobokfördes periodiseringar avseende balansräkningen utifrån en manuell sammanställning. Detta medförde en missvisande redovisning av omsättningstillgångar

och kortfristiga skulder. I årets delårsbokslut är dessa poster bruttoredovisade vilket ger en korrekt redovisning.

Vi anger nedan några periodiseringar av betydande storlek som framgår av balansräkningen exempelvis:

- Extra pensionsavsättning inklusive löneskatt 3,3 mkr.
- Pensionskostnader inklusive löneskatt 32 mkr
- Minskade skatteintäkter påverkar resultatet med 7 mkr.
- Upplupna arbetsgivaravgifter uppgår till 24 mkr
- Semesterlöneskuld ligger på samma nivå som i ÅR motsvarande 75 mkr.

Redovisning av pensioner skall, enligt lagstiftningen, redovisas enligt den så kallade blandmodellen. Detta innebär att samtliga pensionsförmåner, inklusive förpliktelser för pensionsförmåner som intjänats före 1998 skall redovisas som en ansvarsförbindelse. I delårsbokslutet har kommunen frångått denna princip (i likhet med föregående år) och redovisar enligt fullmäktigebeslut i budget 2008 till en mindre del, motsvarande 3,3 mkr, som en avsättning i balansräkningen. Den totala avsättningen uppgår därmed till 33,3 mkr.

Kommunens redovisning innebär därmed ett avsteg från vad som betraktas som god redovisningssed och som baseras på följsamhet till lagstiftningens intentioner.

4.1.2 Prognos per helår

Prognostiserat resultat per helår för 2008 är beräknat till + 34 mkr. Nämndernas totala resultat per helår uppgår till +2 mkr.

Kommunen beräknas därmed klara balanskravet.

4.1.3 Den finansiella måluppfyllelsen

Kommunens finansiella mål för 2008 finns angivna liksom en redovisning av utfallet av måluppfyllelsen.

Mål: Resultatnivån ska uppgå till 1 % av intäkterna från skatter och bidrag. Enligt analysen uppgår delårsbokslutets resultat till 1,1 % och helårsprognosen till 2 %.

Mål: Soliditetsnivån bör förbättras. I delårsbokslutet redovisas en soliditetsnivå om 66 % och per helår beräknas motsvarande tal uppgå till 62 %. Detta skall jämföras med 63 % i bokslutet 2007.

Mål: Kassalikviditeten bör vara minst 50 % och är i delårsbokslutet 64 % samt i prognosen 58 %.

Mål: Pensionsåtagande som inte är skuldfört bör täckas av Eget Kapital. Det Egna Kapitallet beräknas vid årets slut uppgå till 780 mkr medan pensionsåtagande vid samma tidpunkt till 842 mkr dvs 93%.

Revisionell bedömning

Enligt nuvarande beräkningar kommer kommunen därmed att klara två av fyra finansiella mål under 2008. Detta är en försämring jämfört med delårsbokslut 2007. Ökning av soliditetsnivån är den målsättning man inte klarar jämfört med samma period föregående år. Förklaring till detta är den högre investeringsnivån.

4.2 God ekonomisk hushållning ur ett verksamhetsperspektiv

4.2.1 Övergripande målavstämning och finansiell sammanfattning

Av Vänersborgs kommuns mål- och resursplan 2008-2010 framgår 9 kommungemensamma mål och resultat för 2008. De angivna målen är:

- Miljön
- Boende
- Service
- Arbetsmarknad och sysselsättning
- Näringsliv
- Finansiell mål
- Personalpolitiska mål

Därtill kommer skatte- och avgiftsnivåer samt ekonomiska mål och riktlinjer för verksamheten.

Revisionell bedömning

Vår bedömning är att uppföljning av de kommungemensamma målen skett på ett tydligt sätt och knyts även i vissa fall till de redovisade jämförelsetalen. Vi bedömer också att i de fall målen inte har uppnåtts anges skälen därtill. Vidare kommer några av de uppsatta målen att redovisas i samband med årsredovisning 2008.

4.2.2 Nämndernas verksamhetsuppföljning

Nedan redovisas en sammanfattande bedömning av nämndernas redogörelser.

Kommunstyrelsen har målsättningar i budget 2008 som till stora delar överensstämmer med de övergripande målen vilket också framgår av kommunstyrelsens redovisning. Vi bedömer sammanfattningsvis att kommunstyrelsens redovisning är bra analyserade.

Samhällsbyggnadsnämnden ger enligt vår bedömning en tydlig och lättläst redovisning av såväl kommungemensamma mål och resultat som av nämndens egna mål. Redovisning av mål och målavstämning är väl strukturerade.

Byggnadsnämnden anger för varje delområde för de kommungemensamma målen rubrikerna mål, förväntade resultat och uppnådda resultat. Detta ger en bra koppling avseende de kvalitativa aspekterna av verksamheten. Vad gäller ekonomiavsnittet lämnas åtgärdsförslag med syfte att komma i ekonomisk balans.

Socialnämndens verksamhetsberättelse visar på en hög aktivitet inom nämnden/förvaltningen. Bland annat belyses några områden som kommer att följas upp i samband med upprättande av årsbokslut, exempelvis inom omsorg om funktionshindrade. Vidare redovisas behovet av nedbrytning av socialstyrelsens undersökning avseende beslutade insatser inom hemvård och i särskilt boende.

Vad gäller det ekonomiska resultatet anges en förväntad kraftig kostnadsökning för försörjningsstöd. Detta bör noggrant analyseras.

Kulturnämndens avsnitt för målavstämning för den kommungemensamma delen beskriver vilka aktiviteter som utförts medan avstämning huruvida detta stämmer med uppsatta mål saknas. Motsvarande gäller även för nämndens inriktningsmål. Under 2008 har extra satsningar avseende aktiviteter/evenemang utförts vilka medför extra kostnader. Huruvida dessa kan finansieras inom den tilldelade ramen är oklart.

Barn- och ungdomsnämnden ger en omfattande beskrivning av vad man åstadkommit för att nå de kommungemensamma målen och motsvarande resultat. Vad gäller nämndens egna mål kommer redovisning av uppföljning och analys att ske i årsredovisning för 2008.

Gymnasienämndens målavstämning beskriver - vad gäller de kommungemensamma målen - en utveckling över tiden liksom en jämförelse med landet i övrigt. Detta skapar enligt vår bedömning en tydlig bild av dagsläget.

Vad gäller nämndens egna mål framgår det på ett bra sätt vad som åstadkommit men bör enligt vår mening om möjligt kopplas mot en avstämning av måluppfyllelse.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har en utförlig beskrivning av de olika aktiviteter som utförts inom nämndens ansvarsområden. Vi bedömer att en närmare analys av resultatet i förhållande till gällande mål bör utvecklas.